

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 betreffende de meldingsplichtige handelingen ter uitvoering van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

De Vlaamse Regering herwerkt het Meldingsbesluit voor stedenbouwkundige handelingen. Dit werd reeds voorzien in het Verzameldecreet Omgeving 2024. Dat decreet bepaalt dat de melding enkel kan ingevoerd worden voor tijdelijke zaken.

De wijzigingen van dit besluit dienen samen gelezen te worden met de voorgestelde wijzigingen van het Vrijstellingenbesluit en het BVR Limitatieve lijst gemeentelijke vergunningsplichten.

Over het besluit wordt het advies van een aantal adviesinstanties ingewonnen.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld:

- -Omgeving en Natuur (beleidsdomein Omgeving)

Inhoudelijk structurelement

- Omgevingsbeleid ruimte en milieu
- Thema-overschrijdend instrumentarium Omgeving

Beleids- en begrotingstoelichting Omgeving. Begroting 2025

“Ik zorg voor het uitwerken van drie uitvoeringsbesluiten in lijn met de wijzigingen aangebracht door het in juli 2024 goedgekeurde Verzameldecreet Omgeving namelijk het vrijstellingenbesluit, het besluit van meldingsplichtige handelingen en het besluit met een limitatieve lijst van gemeentelijke vergunningsplichten. Ik werk naar een eerste goedkeuring van deze drie uitvoeringsbesluiten.”

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2025/202 van 13 juni 2025.

Het advies van de Inspectie van Financiën, gegeven op 17 juni 2025, wordt besproken in punt 3A.

2 INHOUD

A. *Kadering*

➤ *Vrijstellingen - meldingen*

Sinds de totstandkoming van zowel het Vrijstellingenbesluit¹ als het Besluit Meldingen², zijn deze besluiten één keer grondig gewijzigd, nl. met een besluit van 15 juli 2016. Andere wijzigingen waren eerder punctueel van aard. Het in vraag stellen van het onderliggend systeem kwam daarbij nooit aan de orde.

Meer dan tien jaar nadat bovenvermelde indeling in werking trad, drong een nadenken over dit systeem zich op. Door de verschillende afzonderlijke wijzigingen, bleek het onderscheid tussen wat vrijgesteld, wat meldingsplichtig en wat (niet-)vergunningsplichtig is, niet steeds helder.

Bijgevolg werden reeds keuzes naar voor geschoven in de Mededeling aan de Vlaamse Regering betreffende de “Conceptnota bijsturing van de regelgeving inzake de omgevingsvergunning”.³

Daarnaast bekrachtigde de Vlaamse Regering op 17 mei 2024 het Verzameldecreet Omgeving 2024.⁴

In uitvoering van de conceptnota, voorzag dit decreet in een wijziging van het toepassingsgebied van vrijstellingen en meldingen bij stedenbouwkundige vergunningsplicht.

Zo worden meldingen geheroriënteerd naar die tijdelijke handelingen waarvoor een melding gewenst is.⁵ Tegelijkertijd wordt ook het toepassingsgebied van de vrijstellingen herbekeken, deze zullen betrekking hebben op occasionele handelingen en de zeer frequent voorkomende handelingen met een beperkte impact.⁶

De memorie van toelichting bij het Verzameldecreet Omgeving 2024⁷ gaf reeds aan dat de herijking van het systeem van vrijgestelde en meldingsplichtige handelingen [en de vaststelling van de limitatieve lijst van mogelijke vergunningsplichtige handelingen op gemeentelijk niveau] gepaard zou gaan met een aanpassing van Vrijstellingenbesluit en het Besluit Meldingen.

De memorie geeft aan dat de melding als eenvoudig instrument thans zijn meerwaarde grotendeels lijkt verloren te hebben, terwijl een melding nog steeds de opmaak van een plan – al dan niet met architect – en de samenstelling van een dossier vereist. Daarom wordt het instrument van de melding voor stedenbouwkundige handelingen geheroriënteerd naar tijdelijke handelingen waarvoor een melding aangewezen is.

De wijzigingen rond meldingen (artikel 4.2.2 VCRO) moeten samen gelezen worden met de wijzigingen rond vrijgestelde stedenbouwkundige handelingen (artikel 4.2.3 VCRO)

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van stedenbouwkundige handelingen waarvoor geen omgevingsvergunning nodig is, B.S. 10 september 2010.

² Besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 betreffende de meldingsplichtige handelingen ter uitvoering van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, B.S. xxx

³ VR 2022 1102 MED.0045/ITER.

⁴ Decreet van 17 mei 2024 houdende diverse bepalingen over omgeving, leefmilieu en natuur en ruimtelijke ordening, B.S. 10 juli 2024.

⁵ Wijziging van artikel 4.2.2 VCRO.

⁶ Wijziging van artikel 4.2.3 VCRO.

⁷ Parl.St. VI.Parl. 2023-24, nr. 2182/1.

De wijzigingen gaan uit van volgende principes:

- occasionele handelingen of gebruik (leenmalig, korte duurtijd) – vrijstelling
- vergunningsplichtige handelingen of functiewijzigingen met een tijdelijk karakter (langere duurtijd) - meldingsplicht
- voor permanente handelingen of functiewijzigingen – vergunningsplicht

Zeer frequent voorkomende stedenbouwkundige handelingen en handelingen met een beperkte impact kunnen – net als nu – vrijgesteld blijven. Handelingen met een grote omvang/impact blijven vergunningsplichtig.

Samenvattend geeft dit volgend conceptueel beeld (verfijningen zijn mogelijk):

	Geringe omvang en impact	Grote omvang of impact
Occasioneel (korte duurtijd)	Vrijstelling	Vrijstelling
Tijdelijk (langere duurtijd)	Vrijstelling	Vergunning of melding
Permanent	Vrijstelling*	Vergunning

* Hierbij moet de nodige aandacht gaan naar implicaties voor EPB-eisen en de medewerking van architect.

Deze herijking brengt een **verschuiving** met zich mee van stedenbouwkundige handelingen, die thans via meldingsplicht geregeld worden, richting vrijstelling of richting vergunningsplicht.

We kunnen er van uitgaan dat de intrekkingen van meldingen quasi altijd gebeuren omdat de gemeente aan de melder signaleert dat er een probleem is.

De cijfers tonen aan dat er de afgelopen jaren bij de RO meldingen er 4.949 ingetrokken + 14.450 niet rechtsgeldige = 19.399 meldingen onsuccesvol zijn en 13.739 succesvol.

Bij de milieumeldingen zijn er 3.262 ingetrokken + 5.691 niet rechtsgeldig = 8.853 meldingen onsuccesvol en 36.588 succesvol.

Bij milieu zijn 19,5% van de meldingen foutief.

Maar bij RO zijn maar liefst 58,5% van de meldingen foutief.

De meerderheid van de meldingen RO blijken dus foutief te zijn. Dit kan leiden tot rechtsonzekerheid.

Naast de decretaal voorziene meldingsmogelijkheid voor zorgwonen, wordt de melding voorbehouden voor tijdelijke handelingen.

Dat betekent ook dat de permanente handelingen, die momenteel in het Besluit Meldingen zijn opgenomen, ofwel moeten opgenomen worden in het Vrijstellingenbesluit, ofwel vergunningsplichtig worden.

Dit heeft tot gevolg dat een aantal definities niet langer opgenomen worden, aangezien de termen in kwestie niet langer opgenomen zijn in het Besluit Meldingen.

B. Bespreking van de handelingen die al dan niet langer opgenomen worden in het Meldingsbesluit

Voor een bespreking van de handelingen die meldingsplichtig worden of blijven dan wel niet langer meldingsplichtig zijn (doordat ze vrijgesteld dan wel vergunningsplichtig worden), wordt verwezen naar het Verslag aan de Vlaamse Regering.

Ook de inwerkingtreding wordt toegelicht.

De wijzigingen aan het Besluit Meldingen dienen samen gelezen te worden met de voorgestelde wijzigingen van het Vrijstellingenbesluit en het Besluit m.b.t. de limitatieve lijst gemeentelijke vergunningsplichten.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Voorliggend besluit wijzigt de gevallen waarin een melding volstaat. Hierbij zijn er verschuivingen, zowel richting vrijgesteld als richting (terug) vergunningsplichtig.

De bevoegdheid voor het beoordelen van meldingen situeert zich op gemeentelijk niveau. De bevoegdheid voor vergunningsaanvragen (door verschuiving van meldingsplichtig naar vergunningsplichtig) situeert zich quasi altijd eveneens op gemeentelijk niveau.

Het ontwerpbesluit heeft geen budgettaire weerslag voor de Vlaamse overheid.

De Inspectie van Financiën heeft een gunstig advies (nr KS/2025002116) uitgebracht op 17 juni 2025 en bevestigd dat gemotiveerd begrotingsakkoord niet is vereist.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Voorliggend besluit wijzigt de gevallen waarin een omgevingsmelding volstaat. De verschuivingen situeren zich op gemeentelijk niveau.

Het voorontwerp van besluit heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling in de Vlaamse administratie, is bijgevolg niet vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Voorliggend besluit wijzigt de gevallen waarin een melding volstaat. Hierbij zijn er verschuivingen, zowel richting vrijgesteld als richting (terug) vergunningsplichtig.

De wijzigingen aan het Vrijstellingenbesluit dienen samen gelezen te worden met de wijzigingen van het BVR Meldingen en het BVR Limitatieve lijst gemeentelijke vergunningsplichten.

De bevoegdheid voor het beoordelen van meldingen situeert zich op gemeentelijk niveau. De bevoegdheid voor vergunningsaanvragen (door verschuiving van meldingsplichtig naar vergunningsplichtig) situeert zich quasi altijd eveneens op gemeentelijk niveau. Dit kan leiden tot een beperkte toename van werklust.

Daarentegen zullen een aantal meldingsplichtige handelingen voortaan vrijgesteld zijn van vergunning, wat een vermindering van werklust meebrengt.

Bijgevolg is voorliggende wijziging in globo een quasi neutrale operatie voor lokale besturen.

Het ontwerpbesluit heeft geen weerslag op het personeel, werkingsuitgaven, investeringen, schulden of ontvangsten van provinciale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Voorliggend ontwerpbesluit wordt voor advies voorgelegd aan

- a) de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed (SARO)
- b) de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG)
- c) de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP)

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 betreffende de meldingsplichtige handelingen ter uitvoering van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving, te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van
 - a) de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed (SARO)
 - b) de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG)
 - c) de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP)

met verzoek advies uit te brengen op dertig dagen.

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

Bijlagen:

- Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 betreffende de meldingsplichtige handelingen ter uitvoering van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening
- het advies van de Inspectie van Financiën d.d. 17 juni 2025